

	<p>Object: Богородчанський іконостас</p> <p>Museum: Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького Проспект Свободи, 20 79007 Львів +38 0322 358 856 nml_shept@ukr.net</p> <p>Collection: Іконопис</p> <p>Inventory number: НМЛ-26615</p>
--	---

Description

Найвище досягнення у творчості Йова Кондзелевича – іконостас, створений у 1699 – 1705 рр. для Хрестовоздвиженської монастирської церкви у Скиті Манявському. (Цей іконостас більше відомий у літературі як Богородчанський, оскільки після ліквідації Скитського монастиря 1785 р., він був переданий церкві “Св. Трійці” сусіднього села Богородчани.)

Під час Першої світової війни, 1916 р. іконостас був демонтований австрійською владою та перевезений до Австрійського музею мистецтва і релігії у Відні.

У 1920-х роках, іконостас потрапляє до одного з варшавських музеїв, а в 1924 р., за клопотаннями митрополита Андрея Шептицького, його перевезено до Львова і передано Національному музею.

Богородчанський іконостас – показова пам’ятка західноукраїнського барокового іконостасного ансамблю, у якому збережені традиції українського середньовічного живопису органічно поєднуються з досягненнями мистецтва Західної Європи. Над цим іконостасом Кондзелевич працював зі своїми помічниками-живописцями та різьбярями. Найвідповідальніші і найскладніші композиції він виконував сам, інші – доручав помічникам, на що вказує різний рівень ікон, зокрема, намісного й апостольського ряду.

Ікони Богородчанського іконостасу розміщені п’ятьма чітко розмежованими ярусами: ряд сюжетних предел, намісний, празниковий, “Моління” та пророчий. В іконостасі ще простежується тяжіння до давніх традицій з чітким окресленням структурного поділу. Водно-час тут присутні усі прикмети нового стилю: насиченість різьбою, складні конфігурації картушів, кручені колонки, типові для барокко розірвані фронтони...

Найскладніша архітектонічна структура, найбагатша різьба і довершене малярство – у намісному ряді. На пределах його шести ікон містяться вісім невеликих композицій на теми Старого і Нового Заповіту, збагачуючи структуру намісного ряду. До своєрідних рис Богородчанського іконостасу належить також незвичне

розміщення картушів пророчого ряду, як і подібність бокових композицій “Успіння Богородиці” і “Вознесіння” до самостійних вівтарів.

Талант митця виявився у втіленні складного світу почуттів персонажів, у високому фаховому рівні виконання. Кондзелевич випрацював індивідуальні особливості типів облич. Багато об-разів мають портретні характеристики. У великих сюжетних композиціях, таких як “Успіння”, “Вознесіння”, “Воздвиження Чесного Хреста”, зображено велику кількість персонажів, рухи і жести яких уміло аранжовані, а ускладнення композиції і прагнення до монументалізації – ще одна риса барокової орієнтації Кондзелевича. Характеристики дійових осіб у Кондзелевича підкреслено емоційні, хоч і без зовнішньої афектації. Матеріальної осяжності предметів майстер досягає віртуозним тональним нюансуванням барв, застосовуючи при цьому кольорові лаки.

Чи не найповніше втілює ідеал художника і найкраще свідчить про високу майстерність образ архангела Гавриїла з дияконських врат іконостаса. Його лик належить до найпоетичніших і найодухотвореніших образів не лише у творчості Йова Кондзелевича, а й тогогочасного українського малярства загалом.

Характерна особливість малярства Кондзелевича – широке використання архітектурних та інтер’єрних мотивів, частина із яких безперечно взорується на конкретні, реально існуючі об’єкти. Цікаві у Кондзелевича й “ландшафти”. У сцені “Христос в Еммаусі” майстерно поєднано психологічно насичену життєву колізію з розкішно мальовничим літнім краєвидом, що вже сам є високомистецьким твором. Богородчанський іконостас яскраво демонструє особливості українського мистецтва періоду бароко на теренах Західної України, що полягали у більш стриманому вияві динаміки й експресії у порівнянні зі східноукраїнським бароко. Цей іконостас завершує ряд видатних іконостас-них ансамблів кінця XVII– початку XVIII століть.

Basic data

Material/Technique:	Дошка, темпера, олія, золочення
Measurements:	11x13 м

Events

Intellectual creation	When	1699-1705
	Who	Yov Kondzelevych (1667-1740)
	Where	Manyava
[Relationship to location]	When	
	Who	
	Where	Manyava
[Relation to time]	When	1699-1705

	Who	
	Where	
[Relation to person or institution]	When	
	Who	Lviv National Museum
	Where	
[Relation to person or institution]	When	
	Who	СКИТ Манявський
	Where	

Keywords

- іконопис
- іконостас